

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ ӨңІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

II КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

II КНИГА

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. II Кітап. – Қостанай: И 63 А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1231 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. II Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1231 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

УДК 37.02
ББК 74.00

дебиеттер тізімі:

- 1 «Қазақстан-2050» Стратегиялық бағдарламасы. <http://www.inform.kz/kaz/article/2518877>
Назарбаев Н.Ә. Инновациялар мен оқу – білімді жетілдіру арқылы экономикасына. // Егемен Қазақстан, 27 мамыр, 2006 ж. 16.
- 2 ҚР Білім туралы заңы. «Егемен Қазақстан» 15 тамыз, 2007ж. №245-246.
- 3 Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011 – 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.
- 4 Ахметов М. Математиканы оқытуда оқушылардың ғылыми-диалектикалық ойлауын қалыптастыру / Өдістемелік оқу құралы / – Алматы: Респ. баспа қаб. 1993. -214б.
- 5 Әбілқасымова А.Е., т.б. Алгебра және анализ бастамалары: Жалпы білім беретін мектептің қоғамдық-гуманитарлық бағытындағы 11-сыныбына арналған оқулық. – Алматы: «Мектеп» баспасы, 2007.-208 б.

ӘӨЖ 37.0

БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТАРДА ОЙЛАУ ДИЗАЙНЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

Аманбайқызы Райхан,
Қорқыт Атаатындағы Қызылорда
университетінің докторанты,
Қызылорда қаласы, Қазақстан
e-mail: raikhan.83@mail.ru

Аңдатпа

Мақалада ойлау дизайн ұғымына жан-жақты түсінік берілген. Ойлау дизайнының кезеңдері мен артықшылықтарына тоқталған. Болашақ педагогтарда ойлау дизайнын қалыптастырудың маңыздылығын көрсеткен.

Мақала мақсаты: бүгінгі таңда тұлға қажеттіліктеріне бағытталған ойлау дизайнының қажеттілігі айқындау.

Түйінді сөздер: ойлау дизайны, эмпатия, креативтілік, инновация, болашақ педагогтар.

Аннотация

В статье дается всестороннее понимание концепции дизайна мышления. Рассмотрели этапы и преимущества дизайна мышления. Показала важность формирования дизайна мышления у будущих педагогов.

Цель статьи: На сегодняшний день очевидна успешность дизайнмышления и выявить необходимость дизайна мышления ориентированного на потребности человека.

Ключевые слова: дизайн мышления, эмпатия, креативность, инновации, будущие педагоги.

Abstract

The article provides a comprehensive understanding of the concept of design thinking. We considered the stages and advantages of design thinking. Showed the importance of the formation of design thinking of future teachers.

Purpose of the article: To date, the success of design thinking is obvious and to identify the need for design thinking focused on human needs.

Key words: thinking design, empathy, creativity, innovation, future teachers.

Қай заманда болмасын адам баласының алдында тұратын ұлы міндеттің бірі – сапалы, саналы ұрпақ тәрбиелеу. Қазақстан Республикасының мемлекеттік білім беру саясатына қазіргі уақытта кәсіби біліктілігі жоғары, білімді игерген, шығармашыл және сын тұрғысынан ойлайтын, мәселені шешу мен барлық құзыреттіліктерді білетін, инновацияны түсініп, қолданып, саралай алатын жаңа формация педагогтарын даярлауға бағытталған.

Жаңашылдықты игеру болашақ педагогтың интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік, азаматтық позицияның қалыптасуына өз әсерін тигізеді. Әлемдік білім беру парадигмасында қазіргі уақытта нәтижеге бағдарланумен қатар студенттің жеке тұлғасына, сонымен бірге оқыту әдістерін тұлғааралық қарым-қатынастарға бейімдеуге назар аударылуда.

Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңында: «Білім беру жүйесінің басты міндеті – ұлттық және азаматтық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыру және кәсіби шындыққа бағытталған білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау, оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру» – деп, білім беру жүйесін одан әрі дамыту міндеттері көзделген. Бұл міндеттерді жүзеге асыру үшін, әрбір болашақ педагог ой-өрісін, ізденісін, білімділігі мен біліктілігін дамытып, жаңа тәжірибе, жаңа қарым-қатынасқа өту қажеттілігін туындатады. Осы қажеттіліктердің орнын толтыру үшін және қазіргі кезеңдегі білім беру теориясы мен практикасын талдауға және мәселенің маңыздылығына сүйене отырып, күн тәртібіне жаңа нақты міндет қойылды, яғни «ойлау дизайны» деп атауға болатын ойлаудың ерекше түрін қалыптастыру. Мұндай технологияны педагогикалық процесте қолдану инновацияларды құруға, белгілі процестерді басқа қырынан қарауға, мәселелерді шешудің стандартты емес жолдарын іздеуге мүмкіндік береді.

Педагогикалық тәжірибе көрсеткендей, көптеген білім алушылардың жасырын, байқалмайтын қабілеттері бар және дамудың қажетті шарттары мен қолдауы болған кезде олар белгілі-бір салада өзін көрсету үшін ашылуы мүмкін. Креативтіліктің үнемі дамуы тұлға қажеттіліктері мен мүдделерінің байлығымен сипатталатын психологиялық негізде ғана мүмкін болады, оның толық өзін-өзі жүзеге асыруға, қарым-қатынасқа, танымға, интеллектуалдық қабілеттерінің жоғары деңгейіне, икемділікке бағытталған сыни тұрғыдан ойлау, адамның жоғары өнімділігі, физикалық күш пен қуат, психофизикалық мүмкіндіктер деңгейі. Оқытушы міндеті-оқудағы шығармашылық қатынас пен балалардың ішкі мотивациясын, қолдау және ынталандыру. Креативтіліктің үнемі дамуы адамның қажеттіліктері мен мүдделерінің байлығымен сипатталатын психологиялық негізде ғана мүмкін болады, оның толық өзін-өзі жүзеге асыруға, қарым-қатынасқа, танымға, интеллектуалдық қабілеттердің жоғары деңгейіне, барлық жаңалықтарға ашықтыққа, икемділікке бағытталған сыни тұрғыдан ойлау, адамның жоғары өнімділігі, физикалық күш пен қуат, психофизикалық мүмкіндіктер деңгейі. Білім алушы үшін мінез-құлқы пен қарым-қатынаста шығармашылық негіз құру өте маңызды және оны түрлі әдістерді қолдана отырып жетілдіріп отыруымызға болады [1,93 б.].

Кен Робинсон қазіргі уақытта алдымызда мүлдем жаңа және өте өзекті міндет тұрғанын атап өтті-жастарды жаһандық экономикалық және экологиялық проблемаларды шешуге белсенді қатысуға және оларды планетаның табиғи ресурстарының тұрақты дамуы мен жаңаруына ықпал ететін экономикалық қызмет түрлеріне ынталандыратын оқыту формаларын ұсыну [1,96 б.].

Бұл міндеттерді орындау үшін білім беру мекемелері әртүрлі таланттарды дамытып, кез-келген білім алушының қызығушылығын қанағаттандыруы керек.

Болашақ педагогтарға ойлау дизайнын педагогикалық пәндерді оқыту барысында қолдану 21 ғасырдағы дағдыларды үйретудің ең жақсы құралдарының бірі болып табылады, себебі білім алушылар ақпаратты іздеу және сұрыптау арқылы мәселелерді шешуге мүмкіндік алады. Мұндай мәселелерді шешу барысында білім алушыларда ынтымақтастық пен құрмет сияқты негізгі құндылықтар туралы түсінік қалыптасады, олар өз білімдерін біріктіре бастайды, нақты білімге немесе тәжірибеге негізделген шешімдер ұсына бастайды, сонымен қатар кері байланыс жасауды үйренеді.

Дэвид Келли өзінің «Шығармашылық сенімділік» кітабында ойлау дизайны адамның табиғи (және дамып келе жатқан) қабілетіне сүйенетінін айтады, интуитивті болу, үлгілерді табу және тек қана эмоционалды тартымды идеяларды ойлап табу емес, сонымен қатар ойлау дизайны орта және аға буын білім алушыларында шығармашылық пен ойлауды дамытудың функционалды, тиімді құралы бола алады. [2,84 б.]

Алғаш рет 1969 жылы Гирберт Саймой өзінің «Жасанды ғылымдар» кітабында алғаш рет ойлау дизайны идеясын тұжырымдайды. Кейінірек бұл идея Стэнфорд дизайн институтында дами бастады.

Ойлау дизайнының анықтамасы әртүрлі түсіндіріледі, бірақ негізінен ол айқын емес балама шешімді іздеуге әкелетін проблеманы қайта қараудың бірнеше процесі деп түсіндіріледі.

Ойлау дизайны (Design Thinking) – белсенді қолданылуы табысты инновациялық өнімді жасау үшін қажетті шарт болып табылатын дүниетанымдық және әдіснамалық көзқарастар кешені [3,26 б.]. Бұл инновациялық өнімдер мен жаңа идея құрудың тиімді құралы. Оны сананың ерекше көзқарасы, бағалау пайымдаулары мен шығармашылық іс-әрекет тәсілдерінің жиынтығы ретінде басшылыққа ала отырып, адам заттар әлеміне эстетикалық қатынасты қалыптастыра алады. Ойлау дизайнының негізгі элементі-мәселені бақылау және терең түсіну. Ойлау дизайны тәсілдерін білім алушылар өздерін оқуға үйрету (мета-когнитивтік дағдылар) және жоғары нәтижелерге қол жеткізу үшін ғана емес, сонымен қатар оқытушылар өздері оқытатын пәндердің сапасын жақсарту және бүкіл білім беру процесін жетілдіру үшін де қолдана алады. Ойлау дизайны өзінің ерекше құрылымы мен ойластырылған қызмет кезеңдері арқылы кез-келген мәселені шешуде креативті идеялар мен шығармашылықты пайдалана отырып, өзін-өзі даярлау сапасын арттырады [1,97 б.]. Оқыту процесінде білім алушылар дизайн тек білім берудің «сыртқы түрі» ғана емес, оқытудың мәні мен ерекшелігі, білім алушылар мен педагогтар арасындағы

өзара іс – қимыл екенін түсінеді. Ойлау дизайны технологиясы оқу процесінде жаңашыл болуға, мәселелерді шешу тәсілдерін өзгертуге, шығармашылық пен стихиялылықты пайдалануға мүмкіндік береді.

Оқу дағдыларын дамытудың бір түрі ретінде ойлау дизайны әдісін оқытушы мен білім алушылардың бірлескен іс-әрекеті барысында педагогикалық мәселені шешу әдісі ретінде қолдануға болады.

Яғни, ойлау дизайны – бұл білім алушының қызығушылығы мен қажеттіліктеріне бағытталған мәселенің шешімдерін табуға көмектесетін әдіс екенін атап өткен жөн. Жоғарыда сипатталғандай, ойлау дизайны-бұл тұлғаға бағытталған қызметтер мен өнімдерді әзірлеу және алу тәсілі.

Әдіснамалық тұрғыдан алғанда, ойлау дизайны белгісіздік жағдайында проблемаларды шешудің эвристикалық әдістеріне жатады, яғни стандартты емес есептер деп аталады. Олар әдетте шығармашылық ізденіспен байланысты емес міндеттермен салыстырылады. Бұл күрделі көп деңгейлі мәселелерге жауап іздеу процедураларын оңтайландыру тұрғысынан түбегейлі жаңа емес. Сонымен қатар, ойлау дизайны -бұл инновация технологиясы. Бұл көптеген әртүрлі идеяларға қол жеткізуге, жаңа шешім табуға немесе сәтсіз нұсқаны тастауға, әдеттегіден тыс шығуға мүмкіндік беретін шығармашылық тәсіл. Ойлау дизайны адамның интуитивті болу, жаңа идеялар жасау және олардың арасындағы заңдылықтарды табу қабілетіне негізделген. Бұл білім алушылардың шығармашылық қабілеттер мен шығармашылық ойлауын дамытудың өте тиімді құралы.

Ойлау дизайнының негізі антропоцентризм принципіне негізделген. Ойлау дизайнының негізгі идеясы-қалыптасқан стереотиптер мен мәселелерді шешудің шаблондық әдістерінен асып түсу.

Психолог Н.Г. Конишева білім алушыларда дизайнерлік ойлаудың екі түрін көрсетеді, бұл:

1. Стихиялық ойлау дизайны. Ойлаудың бұл түрі жүйесіздікке, жүйелілікке деген ұмтылыстың болмауы, бейсаналыққа және санада болмауы тән.

2. Жүйелік ойлау дизайны. Логикалық операцияларды меңгеру жүйелілікке деген ұмтылыс, жаңашылдықтың, өзіндік ерекшеліктің болуы – бірнеше үйренген нұсқаны қабылдау мүмкіндігі ретінде көрінеді, эстетикалық орындылықты түсіну бағалау функциясымен шектеледі [4,31 б.].

Ойлау дизайны-бұл белгілі бір тұлғаға бағытталған және бірқатар кезеңдерді қамтитын өнімді құру әдісі. Ойлау дизайнының әр кезеңі жоғары мектептің білім беру процесінде жүзеге асырылуы мүмкін.

Осылайша, негізгі ұғымдарды талдау бізге дизайнерлік ойлаудың маңызды сипаттамаларын анықтауға мүмкіндік береді.

Ойлау дизайнының жұмысын толығырақ қарастырамыз.

Мәселені шешу процесі бес негізгі кезеңнен тұрады: эмпатия, фокус, идеяларды қалыптастыру, прототип, тест.

Эмпатия-бұл басқа адамдардың тәжірибесін сезіну, қазіргі уақытта оларды не қызықтыратынын түсіну қабілетінен тұратын ерекше қасиет. Эмпатия-бұл ойлау дизайнының басты қасиеттерінің бірі, өйткені ол қолданушының көзімен проблемалық жағдайды көруге мүмкіндік бере отырып, өзінің субъективті болжамдары мен сенімдерінен абстракциялауға мүмкіндік береді.

Фокус – бұл эмпатия арқылы алынған ақпаратты жүйелеу кезеңі. Фокустың негізгі мақсаты-негізгі сұрақты тұжырымдау, оны шешуге негізгі ресурсы жұмсалады.

Идеяларды қалыптастыру-бұл "үлгілерден тыс ойлау" уақыты.

Идеяларды қалыптастыру процесінде бізге таныс сыни ойлаудан бас тарту маңызды. Идеяларды сынау мәселені шешудің жаңа идеясының пайда болу процесін толығымен тоқтата алады. Идеяларды қалыптастыру процесінде ең маңыздысы-әрқайсысын, тіпті ең алдамшы ойды бекіту, ал кейінірек, идеялардың оңтайлы саны жиналған кезде, ұсынылған барлық нәрселердің ішіндегі ең өміршеңін таңдауға болады

Прототиптеу-бұл іс жүзінде идеялардың өміршеңдігін бағалау процесі.

Прототиптеу кезеңінде, ең оңтайлы шешім табылған және қабылданған жағдайда, оның барлық кемшіліктерін анықтап, соңғы кезеңге өтуге болады. Егер жоқ болса, шешім-гипотезаны жоққа шығару және мәселені анықтау кезеңіне оралу.

Тестілеу. Бұл дайын қызмет өнімінің өміршеңдігін талдау үшін жүргізілетін соңғы кезең. Тестілеу соңғы процесс болғанына қарамастан, ойлау дизайны -бұл тестілеу нәтижелерін басқа мәселелерді шешу үшін пайдалануға мүмкіндік беретін қайталанатын процесс.

Оқу дағдыларын дамытудың бір түрі ретінде ойлау дизайны әдісін педагог пен білім алушылардың бірлескен іс-әрекеті барысында педагогикалық мәселені шешу тәсілі ретінде қолдануға болады.

Жоғарыда сипатталғандай, ойлау дизайны – бұл тұлғаға бағытталған қызметтер мен өнімдерді әзірлеу және алу тәсілі.

Осындай өнімдердің бірі білім беру ортасындағы оқу және өзара әрекеттесу процесін қарастыруға болады. Педагогтың міндеті-білім беру процесінің жоғары сапасын қамтамасыз ету ғана емес, оны оқушылар, ата-аналар, әріптестер үшін тартымды ету.

Өз қызметін талдау процесінде және өзін тұтынушының (бұл жағдайда оқушының) көзімен қабылдауға бағыттай отырып, ойлау дизайны білім беру процесінің жаңалықтарын қайта құруға мүмкіндік бере отырып, қойылған міндеттерді шешуге ықпал ететін нақты өзгерістерге бағыттайды.

Оқытудың негізгі міндеттерінің бірі-білім алушының тұлғалық дамуы.

Дамудың мүдделері мен нақты сұраныстарына жауап бере отырып, мұғалім білім беру процесін нақты білім мен тәжірибені тарату әр оқушының жеке және жалпы сыныпты қабылдауының жеке ерекшеліктеріне жауап беретіндей етіп қалыптастырады.

Сонымен қатар, ойлау дизайны әдісі жаңа формалар мен әдістерді енгізудегі негізгі қиындықтарды бағалауға және білім беру процесін қайта құруды икемді етуге мүмкіндік береді.

Қазіргі уақытта оқыту білім беру процесі ретінде білімді таратудан дағдылар мен құзыреттіліктерді қалыптастыру мен дамытуға көшкендіктен, біз командада жұмыс істеу, коммуникативті икемділік пен эмоционалды интеллектіні дамыту, дивергентті ойлауды дамыту сияқты дағдыларды қалыптастыру қажеттілігі туралы айтамыз.

Жоғарыда аталған құзыреттерді дамытуға ықпал ете алу үшін болашақ педагогтарда ойлау дизайнын қалыптастыру зерттеу нысаны болып табылады.

Оқыту үрдісінде ойлау дизайнын қолдану мұғалімге оқушылармен бірге проблемалық жағдайды шешуде жаңа, бірлескен, тәжірибе алуға ықпал ететін зерттеушілік іс-әрекет дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Осылайша, біз мұғалім педагогтер де, білім беру процесіне қатысушылардың өздері де қолданушының қажеттіліктерін ескеріп, бұл жағдайда өзімізді жаңа бағытта дамыта отырып, қызметтің жаңа өнімін жасауға дайын боламыз.

Ойлау дизайн әдісі, сонымен қатар білім алушылардың ұйымдастырушылық мәдениетін қалыптастыру құралдарының бірі ретінде, соның ішінде жаңа тәжірибелер мен оқыту формаларын енгізу үшін де қолданыла алады.

Ойлау дизайн әдісін үнемі қолдану адамның жеке басын өзінің қажеттіліктерімен бірінші орынға шығаруға көмектеседі, бұл өз кезегінде тапсырмаларды қою процесін жеңілдетуге және оларды шешудің жолдарын табуға мүмкіндік береді.

Ойлау дизайны функциялары оқу қызметін белсендірудің маңызды факторы болып табылады. Бірінші функция-бағдарлау, бұл білім алушының интеллектуалды саласына әсер етеді. Екінші функция-ынталандырушы, ерікті салаға әсер етеді, оқу процесін жақсартады. Үшінші, қорытынды, функция – тәрбиелік, бағалаудың білім алушының оқу мотивациясына әсері бар. Ойлау дизайны тиімді пайдалану және қолдану тек оқушыларда ғана емес, сонымен қатар оқу процесін жақсартуға және нәтижелерді жақсартуға тікелей мұғалімдерге көмектеседі.

Барлық шарттардың ішінде ойлау дизайнының кезеңдерін жоғары курстарда оқу процесіне енгізу ұсынылады, өйткені дәл осы кезеңде студенттерде пәндік салаларда қажетті құзыреттіліктер жиынтығы, топтық жұмысқа қатысу тәжірибесі, ақпаратты түсіндіру және визуалды бейнелерді құру мүмкіндігі бар.

Ойлау дизайнының жоғарыда аталған барлық анықтамаларын талдай отырып, біз оларды синтездеуді ұсынамыз: ойлау дизайны, біздің ойымызша, бұл тақырып бойынша ақпаратты анықтауға, жинауға және талдауға, мәселені шешудің жолын іздеуге, мүлдем жаңа, түпнұсқа, инновациялық, эстетикалық әдісті қолдана отырып, оны керемет түрде енгізу және біріктіру.

Ойлау дизайны кезеңдерін жүзеге асыру практикалық бағдарланған дайындық процесін ұйымдастыруға және болашақ педагогтардың кәсіби қызметіне барынша жақын жағдайларды жасауға бағытталған, бұл үнемі өзгеріп отыратын жағдайлар мен тапсырыс берушілердің екіұшты талаптары кезінде стандартты емес ойлауға қабілетті сұранысқа ие мамандарды даярлауға ықпал етеді.

Әдебиеттер тізімі:

- 1 Альмомани Х. Н., Быстрова Т.Ю. Алгоритмы дизайн-мышления: теория и практика // Академический вестник УралНИИпроект РААСН. 2019. № 2 (41). С. 92–97.
- 2 Шервин Д. Креативная мастерская. 80 творческих задач дизайнера. – СПб.: Питер, 2013 – 240 с.
- 3 Кемпкенс О. Дизайн-мышление. Все инструменты в одной книге. М.: Бомбора, 2019. 224 с.
- 4 Быстрова Т. Ю. Философия дизайна: учеб.-метод. пособие. – Екатеринбург: Изд-во Урал.ун-та, 2012 –